

- *Ἁγίου Νικοδήμου Ἀγιορείτου*
- *Ἰωάννου τοῦ Λινδίου,*
Ἀρχιεπισκόπου Μύρων τῆς Λυκίας

Ἐγκωμιαστικοὶ Λόγοι εἰς τὸν Ἅγιον Διονύσιον τὸν ἐκ Ζακύνθου

Ἔκδοση Συλλόγου «Ὁ Ἅγιος Νικόδημος ὁ Ἀγιορείτης».

Ἐπιμέλεια: Ἰωάννου Θαλασσινού

Ἔκδοση Α΄, Ἀθήνα 2021.

Σελίδες: 128. Σχήμα: 14 x 20,5 ἐκ.

Εἰσαγωγικὰ σχόλια

Ἡ εὕρεση τοῦ ἀνεκδότου χειρογράφου τῆς Ἀγιορειτικῆς Ἱερᾶς Σκήτης τῆς Ἁγίας Ἄννης, πού περιέχει τοὺς ἐδῶ μεταφερόμενους *Ἐγκωμιαστικοὺς Λόγους* στὸν Ἅγιο Διονύσιο τὸν ἐκ Ζακύνθου, ἔγινε, τολμᾶμε νὰ ποῦμε, μὲ θαυμαστὸ τρόπο. Ἐχοντας ἰδιαίτερη εὐλάβεια στὸν «Ἅγιο τῆς συγγνώμης» καὶ διαβάζοντας τὸν Βίο του στὸν *Συναξαριστὴ* τοῦ Ἁγίου Νικοδήμου τοῦ Ἀγιορείτου, προσέξαμε τὴν ἐξῆς ὑποσημείωσή του: *«Σημείωσαι, ὅτι εἰς τὸν Ἅγιον τοῦτον Διονύσιον ἐγκώμιον ἐφιλοπόνησεν ἢ ἐμὴ ἀδυναμία. Καὶ ἄλλο δὲ ἐγκώμιον ἐφιλοπόνησεν εἰς αὐτὸν ὁ αἰδιμιος Ἰωάννης ὁ Μυρέων. Εὕρισκονται δὲ ἐν τῇ Σκήτει τοῦ Προδρόμου¹, καὶ ἐν τῇ τῆς Ἁγίας Ἄννης»².*

Λαμβάνοντας, λοιπόν, ἀφορμὴ ἀπὸ αὐτὴν τὴν ὑποσημείωση τοῦ Ἁγίου Νικοδήμου καὶ ὑποκινούμενοι, ὅπως προείπαμε, ἀπὸ τὴν ἀγάπη μας πρὸς τὸν Ἅγιο Διονύσιο, ἀλλὰ καὶ τὸν Ἅγιο Νικόδημο, ἐπικοινωνήσαμε μὲ τοὺς πατέρες στὴν Ἱερὰ Σκήτη τῆς Ἁγίας Ἄννης. **Κι** ἐδῶ ξεκινᾶ τὸ θαυμαστὸ ταξίδι μέχρι τὴν ἔκδοση τοῦ παρόντος.

Αρχικά οί πατέρες μᾶς ἀπάντησαν ὅτι δὲν βρέθηκε τὸ ἀναζητούμενο χειρογράφο στη βιβλιοθήκη τῆς Σκήτης. **Μ**ετά, ὅμως, ἀπὸ κάποιους μῆνες ἐπικοινωνήσε μαζί μας ὁ ὑπεύθυνος τῆς βιβλιοθήκης καὶ μᾶς πληροφόρησε, ὅτι βρέθηκε τὸ χειρογράφο ἐνσωματωμένο στὴν ἔντυπη ἰ. Ακολουθία τοῦ Ἁγίου Διονυσίου, γι' αὐτὸ καὶ δὲν βρέθηκε ἀρχικά. **Ἡ** χαρὰ μας ἦταν ἀπεριγραπτή!

Στὴν πορεία, ἀνακαλύψαμε καὶ ἄλλα τρία χειρογράφα, δύο ἀγιορείτικα καὶ ἓνα στὴν Ἰακωβάτειο Βιβλιοθήκη Ληξουρίου, τὰ ὁποῖα παραβάλαμε μὲ τὸ ἀρχικό μας χειρόγραφο. **Ὅ**μως, οἱ διαφορὲς τους ἦταν σχετικὰ λίγες καὶ ἄνευ οὐσιαστικῆς σημασίας, γι' αὐτὸ ἐπιλέξαμε νὰ μὴν τὶς παραθέσουμε, ὥστε νὰ μὴν κουράσουμε τὸν ἀναγνώστη.

Ὁ βασικὸς κορμὸς τοῦ βιβλίου, ὅπως εἶναι φυσικό, ἀποτελεῖται ἀπὸ τὴν παρουσίαση τῶν δύο *Ἐγκωμίων* εἰς τὸν Ἅγιο Διονύσιο τὸν θαυματουργό. **Κ**ρίναμε, ὅμως, σκόπιμο νὰ προτάξουμε τὸ Βίο τοῦ Ἁγίου Διονυσίου, ὅπως τὸν συνέγραψε ὁ Ἅγιος Νικοδήμος ὁ Ἁγιορείτης, ὥστε νὰ συνδεθοῦμε μὲ τὸν μεγάλο ζακύνθιο Ἅγιο πρὶν ἀναγνώσουμε πρωτίστως τὸν θαυμάσιο *Ἐγκωμιαστικὸ Λόγο* τοῦ Ἁγίου Νικοδήμου πρὸς τὸ πρόσωπό του, ἀλλὰ καὶ αὐτὸν τοῦ Ἰωάννου τοῦ Λινδίου.

Πρὶν ἀπὸ τὰ δύο *Ἐγκώμια* παραθέτουμε μία σύντομη περιγραφή τῶν χειρογράφων πὺ χρησιμοποίησαμε στὴν μελέτη μας. **Σ**τὴν συνέχεια, μετὰ καὶ τὸν δεῦτερο *Ἐγκωμιαστικὸ Λόγο*, παρουσιάζουμε συνοπτικὰ τὶς βιογραφίες τῶν ποιητῶν τῶν *Ἐγκωμίων* (τοῦ Ἁγίου Νικοδήμου καὶ τοῦ Ἰωάννη τοῦ Λινδίου). **Ἐ**νῶ στὸ τέλος τοῦ βιβλίου συμπεριλάβαμε ἀλφαβητικὸ *Λεξιλόγιο* μὲ τὶς σχετικὰ δύσκολες λέξεις καὶ ὀνόματα τῶν *Ἐγκωμίων*, γιὰ νὰ διευκολύνουμε τὴν ἀνάγνωσή τους³.

Χαλκογραφία, ὅπου εἰκονίζεται (μὲ ἀρχιερατικὰ ἄμφια) ὁ **Ἰωάννης Λίνδιος**: βρίσκεται στὴν πρώτη καὶ μοναδική ἐκδοση τοῦ βιβλίου τοῦ «*Ερμηνεῖα τοῦ θείου καὶ ἱεροῦ Μεγάλου Κανόνος τοῦ πατρὸς ἡμῶν Ἀνδρέου Ἀρχιεπισκόπου Κρήτης*», τόμ. Α', Βιέννη 1796.

1. Δυστυχῶς, αὐτὸ τὸ χειρόγραφο δὲν κατέστη δυνατόν νὰ τὸ βροῦμε.
2. Ἁγίου Νικοδήμου Ἁγιορείτου, *Συναξαριστῆς τῶν δώδεκα μηνῶν*, τό-

Ο Άγιος Διονύσιος
ιστάμενος δίπλα
στον Άγιο Νικόδημο,
ό οποίος συγγράφει
τον Έγκωμιαστικό
πρός αυτόν Λόγο.
Σύγχρονη φορητή
είκόνα του Συλλόγου.
Έργο του άγιογράφου
Κωνσταντίνου Λαδά,
2019.

μος Β΄ (Νοέμβριος-Δεκέμβριος), έκδ. «Ορθόδο-
ξος Κυψέλη», Θεσσαλονίκη⁵2003, σελ. 347.

3. Στις λέξεις που περιλαμβάνονται στο Λε-
ξιλόγιο (βλ. σελ. 113), όταν πρωτοεμφανίζονται
στο κείμενο, ακολουθεί κόκκινος άστερίσκος,
π.χ. ἔτζι*.

* * *

Περιεχόμενα

Εισαγωγικό Σημείωμα.

Βίος Αγίου Διονυσίου, υπό Αγίου Νικο-
δήμου του Άγιορείτου.

Χειρόγραφοι Κώδικες.

Έγκωμιον Αγίου Νικοδήμου
εις τὸν Άγιον Διονύσιον.

«Τὸς δοξάσαντάς με δοξάσω» (Εισαγωγή).

Μέρος Πρῶτον.

Μέρος Δεύτερον.

Έγκωμιαστικὸς Λόγος Ἰωάννου τοῦ Λινδίου
εις τὸν Άγιον Διονύσιον.

Προοίμιον.

Κεφάλαιον α΄.

Κεφάλαιον β΄.

Κεφάλαιον γ΄.

Κεφάλαιον δ΄.

Κεφάλαιον ε΄.

Βιογραφικὰ Σημειώματα.

1. Άγιος Νικόδημος ὁ Άγιορείτης.

2. Ἰωάννης ὁ Λίνδιος.

Λεξιλόγιο.

Σύλλογος «Ο Άγιος Νικόδημος ὁ Άγιορείτης».

